

SOMA

Hideg reggel volt, amikor Soma elpusztult. Nagynéném gázlángra tette a kanna vizet, felcsavarta a rádiót. A hokedlire ült le, ölébe vette a kis tálcát, kefirrt evett, a híreket hallgatta. Apámnak úgy mesélte, hogy rajta kívül még Gréczi lehetett volna tanúja a gyilkosságnak, a férfi a kapualjban, a régi házmesterlakásban lakott, de ő sem hallott semmit. Aznap későn kelt, este megivott egy liter bort. Születésnapja volt, nem köszöntötte fel senki. Amikor becsengettek hozzá, csikos fürdőköpenyben, kezében egy tejesdobozzal ült a fotelben a tévé előtt. Gyomrát egy hete marta a sav, torkába szaladt, azonnal berekedt tőle.

Nyissa már ki, kiabáltak neki a takarítók. A fiatalabb nekidőlt a kukának, felnyitotta a tetejét, hányt, fájt a mellkasa az erőlködéstől. Az idősebb letette a kék nejlonszakot az ajtó elé. Káromkodott, és beleboksolt a levelesládákba. Gréczi kicsoszogott, leakasztotta az ajtóról a láncot, egy darabig álmosan, értetlenül nézte őket. Véres volt a kezük, a nyoma ott maradt a csengőn. Azt mondták, találtak egy macskát, valaki felakasztotta szegényt a kapu mellett futó gázcsőre. Nem szenvedhetett sokat, mert mielőtt felkötötték, egy téglával péppé verték a fejét.

Használhatjuk a mosdót?, kérdezte a fiatalabb, mutatva véres tenyerét. Gréczi félreállt, intett, jöjjenek, fiúk! Míg kezét mostak, hozott a spájzból egy üveggel öccse szabolcsi szilvapálinkájából. Elővette a szekrényből a kupicákat, letette az asztalra. A takarítók a gatyájukba törölték vizes kezüket, mohón kaptak az italért, meghúzták, megfeszült a nyakuk. Aztán krárogtak, szájukat a kabátjuk ujjába törölték, csettintettek, igazán jófajta, mondták. Letették a poharat az asztalra, megköszönték, és búcsúztak is, volt még dolguk a Baross elején. Valaki a 14-ben megvette a pincét, és hogy a salétrom ne másszon fel a falakra, kibontatta a befalazott szenesablakokat. Sok a sít, jól fizet a tulaj, hát elszerződtek oda is. Kifelé menet felkapták a kukaszakot, benne a macskával, kikerülték a nagy foltot a levélszekrények előtt, pedig már nem volt ott vér, leöntötték a követ Domestosszal.

Soma Tarabóék macskája volt, gazdái nyaralni mentek, addig nagynéném férjére, Tibire bízta. Mindenki tudta róla, szereti az állatokat, feleségét még esküvőjük napján is elvitte az állatkertbe, hogy elbúcsúzzanak a hím orangutánról, akit másnap költöztettek a frankfurti vadasparkba. Ő

etette a ház madarait is, egyszer megmentett egy cinkefiókát, a fészkéből eshetett ki. Pipettából adott neki vizet, fogott neki legyet, mikroszkóp alatt vágta darabokra, és a bogár részeit csipesszel adogatta a madár csőrébe.

Nagynéném allergiás volt a szőrre, így nem hozták át Somát. Tibi kapott kulcsot. Ha átment Tarabóékhoz, mindig vitt magával szalonnabórt, pedig a háziak hagytak a spájzban száraz tápot. A macskát menhelyről hozták, kaptak hozzá egy bőrszíjra kötött fémmedált is, belegravírozták a nevét, de nem tették a nyakába, nehogy megfulladjon. Tibi cirógatta volna, de Soma felborzolta a szőrét, sziszegett, meg is karmolta, inkább az ágyne-műtartóban szeretett lenni. Zsarnok macska ez, mondogatta bosszúsan a férfi, elvárja, hogy jól bánjunk vele, de nem ad érte semmit, soha nem do-rombol. Nagynéném mindig kinevette ezért.

Gréczi, ahogy volt, köpenyben, papucsban ment fel hozzájuk. Nem járt még az első emeleti folyosón, Tibi nem örült volna neki, ha ott látja. Toporgott a gangon, nem mert becsengetni. Nagynéném észrevette, kinyitotta a konyhai ablakot, fojtott hangon kérdezte:

– Mit akarsz?

– Megölték Somát.

Nénémnek melege lett, forgott vele a konyha, le kellett ülnie; kinek ár-
tott szegény?

– Beengedsz? – kérdezte a férfi.

– Nyitva van.

– Tibi? – nézett körbe riadtan Gréczi.

Nem volt otthon, órája is lehet, hogy leugrott kenyérért a boltba.

– Hogyan mondjam meg neki? – sóhajtozott a nagynéném, járkált fel-
alá a lakásban. Gréczi nyögve ült le az egyik székre, évek óta fáj a dereka.
Az asszonyinak villant a szeme, de nem szólt.

– Tarabóék mikor jönnek haza? – kérdezte a férfi.

– Még egy hét.

– Ne hívjuk fel, már csak a Tibi miatt se.

Tarabó mogorva ember volt, testes, lapáttenyerű, ujjai nyoma néha meglátszott az asszonyán.

– Hogy jutott ki a macska?

– Kiszökhett. Megnéztem, nem törték fel az ajtót – mondta a férfi.

– Kérsz kávét? – kérdezte nagynéném, azonnal meg is bánta, de már nem volt visszaút. A férfi köszönte, nem volt mit tenni, feltette a kotyogót a gáz-
ra. Hallgattak.

– És hogy vagy? – kérdezte hirtelen Gréczi. Nem szoktak beszélgetni, csak köszönnek, elmennek egymás mellett.

– Jól.

Pedig nem aludt, kettőkor már égette a villanyt a kisszobában. Álmában az utcán sétált, furcsa emberek jöttek vele szemben, felhasadt a bőrük, valamit titkoltak, izzadtan riadt fel.

– Voltam az Ibolyában – mondta óvatosan a férfi, lehajtotta a fejét, tekintetét félve emelte a nőre. Nagynéném zavartan mosolygott, miért beszél most erről.

Évekig minden este felidézte, hogy mit mondott neki Gréczi búcsúzóul. Látta magát, ahogy áll a presszó előtt, érezte a szájában a kávé ízét, lobogtak a felhők, egy teherautó fordult be a sarkon, szitált róla a homok. Csak a konyaktól múlt el a rosszullet. Magdi, a barátnője vetett neki kártyát, gyertyát égettek, megnyúltak az árnyékok a redőnyön. Azt mondta, Gréczinek nincs senkije, csak fél. Mitől, hát bántom én?, kiabált nagynéném, kezébe temette az arcát, sírt. Tibi, Magdi öccse benyitott, baj van, lányok? Fiatal volt, és nyegle. Nem tudsz kopogni?, förmedt rá a nővére, elfújta a gyertyát, pakolni kezdett, holnap folytatjuk, mondta, elszállt az ihlet. A folyosón Tibi felsegítette nagynénémre a kabátot, véletlenül a vállához ért. Ő megfordult, hálásan nézett a férfira, régen érintette meg gyengéden valaki. Tibi másnap átlátszó ürüggyel hívta kávézni, segítséget kért tőle valamilyen ügyben. Az Ibolyában találkoztak, a nő figyelte a férfi arcát, lányos volt, és szelíd, hadart, alig lehetett érteni a szavát, izgatta a romlatlansága.

Nagynéném még azon a tavaszon hozzáköltözött a kétemeletes, Erkel utcai házba. A férfi folyton simogatta, de a nő nem csókolta meg soha. Ha szeretkeztek, csak feküdt mozdulatlanul, ismerte már a mennyezet minden repedését, körmeit unottan mélyesztette a hátába. Tibi kapkodott akkor is, de nem bánta. Összeházasodtak, Magdi volt a tanú. Hétfégenként elmentek az Állatkertbe, vagy kibusoztak a Normafához, nagynéném leült egy padra, megvárta, míg a férje végigállja a sort, lángost hozott neki, sajtos-tejfölöset kért mindig.

Tibi hamar hozzáöregedett a feleségéhez, pocakot növesztett. Mindent megoldott, beszerzett, amire szükségük volt. Nagynénémnek soha nem volt munkája, míg férje az irodában dolgozott, üldögélt a konyhában, teát főzött, újságot olvasott, hallgatta a rádiót. Odakészítette a papírt, ha a bemondó rosszul hangsúlyozta a szöveget, feljegyezte, és levelet írt róla a Bródy utcába.

Magdi szombatoként jött át hozzájuk, hozott krémest is. Tibi a kávé után felállt, elment sétálni, hadd maradjanak a barátnők kettesben. Nagynéném csak magáról beszélt, ruhákról, rossz filmekről, munkásokról, akik elrontottak valamit a lakásban. Jól megvagytok?, kérdezte Magdi. Persze, miért ne lennénk?, kérdezett vissza nagynéném, és tömte magába a süteményt. Magdi villája megállt a levegőben, nézte a barátnőjét, csóválta a fejét.

Gréczi tavaly vette meg a régi házmesterlakást. Véletlenül talált a házra, közel van a belvároshoz, ráadásul nincs nagy forgalom. Nagynéném a körzeti orvostól jött haza, fáj a torka, folyton köhögött. A teherautó a nagykapu előtt parkolt, zöld heverő állt a járda közepén. Még a szagára is emlékezett, dohos volt, és poros. Megtorpant, hevesebben dobogott a szíve. Korábban Gréczi lakásában, a tévével szemben állt, mögötte virágos volt a tapéta, talán lila. Hason feküdt rajta, meztelen volt, arca belenyomódott a szövetbe, nyála kicsordult, nyögött, fáj, mégis élvezte, pedig a férfi sokszor durva volt vele. Felettük a falióra minden órában más-más énekesmadár hangján jelzett. Szerette hallgatni, leginkább a rigókat, ők minden órában negyedkor és háromnegyedkor énekeltek. Ilyenkor azt képzelte, nagyszülei kertjében játszik, a fény helyet keres magának a körtefa alatt, bogarak gereblyéznek a homokban, papa kapálja az ágásokat, mama húsleves készíti, még nyerek benne a zöldségek, de már érezni a nehéz illatot. Beborul az ég, gyorsan elpakolnak, leülnek az ebédlőasztalhoz, bentről figyelik, hogyan szánkóznak az esőcseppek az üvegen. Nagymama feláll, villáért megy a kredenchez, kiveszi a fiókból, leteszi az asztalra. A papa mögé lép, hátulról átöleli a vállát, magához szorítja, és megcsókolja a fejét.

Összerezcent, kinyílt a kapu, Gréczi egy nagydarab munkással jött ki a heverőért. Nagynéném szíve nagyot ütött a bordáin. A férfi ránézett, kikerekedett a szeme, leguggolt a cuccaihoz, aztán mégis felállt, intett, zavarában megint leguggolt. Köszöntek, igen, talán köszöntek is egymásnak. A nő lehajtott fejjel ment el a férfi mellett, fel a lépcsőn, kopogott a cipője, dühös volt magára. Otthon kinyitotta az ablakokat, csattogott a függöny, elővette a porszívót, úgy dörzsölte a szőnyeget, mintha sebeket akarna vakarni belé. A huzattól bevágódott a szobaajtó, csak akkor rogyott le a kanapéra, kezébe temette az arcát, sírt.

Egy évvel ezelőtt este volt már, amikor Tibi gyanútlanul belépett a kapun. Gréczi már berendezkedett, a lakásához vezető lépcsőn ült, cigizett. Egy zöldszilvánis üveg volt mellette, a bor fele már hiányzott. Farkasszem nézett a két férfi, kint az utcán egy autó csikorgott, talán a kuplunggal volt baj, dudu szólt hosszán, valaki káromkodott, pedig nem volt rá oka.

Minek jött maga ide?, támadt neki Tibi. Majd te mondd meg, hova megyek, pattant fel Gréczi. Érezték egymás leheletét, vörös volt az arcuk a kiabálástól. Tibi ütött először, összekapaszkodtak, bűzlöttek, mint két csatakos bika, egyiknek felszakadt a szemöldöke, a másiknak vérzett a csuklója. A zajra összefutott a ház, nagynéném tudta csak szétszedni őket. Ott-hon Tibi trikóra vetkőzött, mosta az arcát, azt mondta, meg fogom ölni ezt a szemetet. Dehogyan fogod, nyugtatta a felesége. Fullasztó volt az éjszaka, mintha egy érdes takaró borította volna be őket. Tibi nem kapott levegőt, nagynéném ütötte a hátát, de nem használt, adott neki nyugtatót, kint kutyát ugatott, idegen járt a lépcsőházban.

Lefőtt a kávé. Tarabó biztosan megöli Tibit Soma halála miatt, gondolta nagynéném. Gréczi meg hiába üldögél ilyen nyugodtan a konyhájában, ha ezt a férje megtudja, akkor ő sem fog sokáig élni. Elővett egy üveg kávéspoharat a konyhaszekrényből, ruhával fogta meg a kotyogó fülét.

- Cukrot kérsz?
- Üresen iszom.
- Ja, persze – bólintott a nagynéném.
- Magdi hogy van? Régen láttam – kérdezte a férfi.
- Jól. De lassan indulsz kéné. Tibi nemsokára hazajön.
- Megyek már – mondta Gréczi, felállt, úgy itta meg a kávéját. Nagynéném a padlót nézte.
- Miért nem jöttél vissza? – kérdezte váratlanul.
- Honnan? – csodálkozott a férfi.
- Azt mondtad, munka van Gyarmaton. Három hónap, és jössz.
- Nem tudom – mondta, indult volna, megtorpant. Széttárta a kezét, megvonta a vállát, zavartan mosolygott. – Tényleg nem tudom.

Nagynéném dühös lett, elfordult, fogta a szivacsot, és dörzsölni kezdte a tűzhelyet. Tibi ekkor lépett be az ajtón, nem volt magánál, imbolygott, hunyorogva nézett körbe. Gréczi elsápadt, nagynéném megfordult a zajra, sikkantott. Ott álltak hárman, mozdulatlanul, mint a viaszbabuk, némán nézték egymást. A felső lakásból lehallatszott a rádió, a hírolvasó özvíz-szerű esőt jósolt.

- Maga mit csinál itt? – szólalt meg Tibi.
- Már megyek – mondta Gréczi.
- Nem kellett volna idejönnie!

– Csak a macska miatt... – mentegetőzött a másik, de elharapta a mondat végét. Kint már villámlott, beleszaladt a szél az ablakokba. Gréczi oldalazva került ki Tibit.

– Na, szerbusztok! – szólt vissza, és kisurrant az ajtón, mint egy tolvaj. Nagynéném ijedten nézett a férjére. Hallgattak.

– Nem volt kenyér – mosolygott rá Tibi.

– Te ittál?

– És ha igen?

– Ne beszélj így velem! Hol voltál?

– Nem mindegy? Mit kerestett ez itt?

– Éppen ezt akarom elmondani.

– Tényleg? – húzta el gúnyosan a száját a férfi.

– Nem érted, Tibi? Megölték Somát! – szakadt ki a sírás a nagynénemből. Egyik tenyerével nekitámaszkodott az asztalnak. Remegett a lába.

Férje összerázkódott, mintha mély álomból ébredne. Vetkőzni kezdett, tépte le magáról a nadrágját, a többi ruhát. Nagynéném ekkor vette észre, vérfoltos mind, de seb nem volt a bőrén. Harapta az alsó ajkát, némán rázkódtak a vállai:

– Miért tetted?

Tibi levegő után kapkodott, fuldoklott, felesége a hátára dobta a kabátját, toltta maga előtt, ki, a gangra. A hideg égette a férfi bőrét, de legalább megtelt a tüdeje. Ekkor tisztán hallották, hogy a régi házmesterlakásban, a zöld heverő fölötti órában megszólalnak a madarak. A felhők kipréseltek magukból egy kis fényt, valahonnan megjött az ebéd illata is. Váratlanul nagynéném hátulról átölelte a férjét, ujjait összekulcsolta a hasán, megcsókolta a fejét. Tibi próbált szabadulni, de felesége még jobban szorította magához. Ne bolondozz, mondta a férfi, nem szokott ehhez, aztán behunyta a szemét, és hagyta, hadd karmolja bőrét az eső.